گزارش

محمدرضا سوری

بافت ناهمگون مانع بزرگ امدادرسانی در مشهد

ساخت‌وساز بی‌رویه بدون در نظر گرفتن حریم کوچه‌ها و خیابان‌های مشهد از جمله مشکلاتی است که موجب شده تا در صورت وقوع هرگونه حادثه‌ای امدادرسانی به این مناطق به سختی صورت می‌گیرد و در برخی موارد امکان‌ناپذیر باشد؛ موضوعی که موجب شده تا کارشناسان با هشدار نسبت به این مهم از مسئولان شهری بخواهند تا صدور مجوز برای ساخت‌وساز در این مناطق را ملزم به رعایت حریم و استانداردهای خیابان‌ها و کوچه‌ها کنند. این موضوع سبب شد تا مدیرعامل آتش‌نشانی مشهد اعلام کند: «کوچه‌های کم‌عرض و باریک مهم‌ترین معضل برای امدادرسانی به بافت فرسوده مشهد مقدس است که نیاز است برای حل این مشکل به فکر چاره بود.»

■■■

نیاز به نوسازی بافت فرسوده مشهد خصوصاً اطراف حرم امام رضا (ع) از جمله دلایلی بود که سبب شد تا افراد بسیاری برای نوسازی که بعضاً با بلند مرتبه‌سازی همراه بود، اقدام به تخریب و نوسازی بافت‌های قدیمی و فرسوده محل سکونت خود کنند، این در حالی بود که مدیریت شهری بدون توجه به رعایت حریم خیابان‌ها و مشکلاتی که بافت‌های فرسوده موجود در این منطقه داشتند، تنها اقدام به صدور مجوز برای نوسازی بافت‌ها فرسوده کرد که با اتمام این پروژه‌ها، مشخص شد در صورت وقوع هرگونه حادثه‌ای که نیازمند امدادرسانی باشد، دست امدادگران خالی بوده و تا زمانی که بخواهند اقدام به رفع موانع کنند، افراد و اموال بسیاری از بین خواهد رفت. یکی از کارشناسان شهری در این خصوص می‌گوید: «از آنجا که رغبتی برای نوسازی بافت فرسوده در بیشتر مناطق کشور وجود ندارد، بنابراین در صورتی که دو یا چند منطقه اقدام به نوسازی کنند، وجود بافت‌های فرسوده باقیمانده عملاً برای بافت‌های نوساز مشکل ایجاد می‌کند.» رضا عینی می‌افزاید: «به دلیل اینکه در گذشته بسیاری از خیابان‌ها و کوچه‌ها کم عرض بودند، بنابراین در حال حاضر این نوع از معماری به شدت مانع هرگونه تحرک در این مناطق است.» وی ادامه می‌دهد: «طبق استانداردهای شهری خیابان‌ها باید به اندازه‌ای عریض باشند که خودروهای امدادی بتوانند به راحتی عبور کنند، بنابراین در صورت رعایت نشدن این مهم، عملاً امدادرسانی سخت خواهد شد.»

■ رتبه سوم بافت فرسوده

وجود ۲ هزار و ۲۹۲ هکتار بافت فرسوده در شهر مشهد موجب شده تا این شهر پس از تهران و تبریز سومین کلانشهر کشور به شمار رود که بالاترین میزان فرسودگی را به خود اختصاص داده است. رئیس شورای شهر مشهد در این خصوص می‌گوید: «در حالی که با اقدامات انجام گرفته شهرداری و مدیران شهری مشهد ۵۵درصد بافت فرسوده در این کلانشهر نوسازی شده است، با این وجود هنوز ۲هزار و ۲۹۲ هکتار بافت فرسوده وجود دارد که باید نوسازی شود.» محمدرضا حیدری می‌افزاید: «با توجه به ترسیم افق نوسازی بافت فرسوده پیرامون حرم مطهر رضوی قرار بود تا سال ۹۷ روند نوسازی به اتمام برسد اما با توجه به تغییر رویکرد و بازنگری در طرح که در حال تهیه است، ممکن است زمان اتمام نوسازی دستخوش تغییر شود.»

■ کوچه‌های کم‌عرض و باریک

با وجود اینکه در سال‌های گذشته اقدام خوبی در نوسازی برخی از مناطق شهر مشهد خصوصاً اطراف حرم رضوی انجام گرفته است، اما وجود برخی از مناطق فرسوده سبب شده تا در صورت نیاز به امدادرسانی نتوان در این خصوص کار ویژه‌ای کرد. مدیرعامل آتش‌نشانی مشهد در این خصوص می‌گوید: «از آنجا که در صورت وقوع هرگونه حادثه‌ای در شهر اولین گروهی که باید امدادرسانی کند سازمان آتش‌نشانی است، بنابراین این عمل مستلزم فراهم آمدن برخی از زیرساخت‌هاست.» حسن جعفری می‌افزاید: «کم عرض بودن معابر و استاندارد نبودن رویه ضوابط ساخت‌وساز شهری، محدودیت‌های عملیاتی ایجاد می‌کند. به عنوان مثال در این منطقه هتل‌ها و مراکز اقامتی مرتفعی احداث شده اما کوچه‌های کم‌عرض و باریک منتهی به این مجموعه‌ها هرگونه امدادرسانی را مختل می‌کند. از طرفی مشکل دیگر تأمین پارکینگ در این محدوده است، چراکه خیلی مواقع برای رسیدن به منطقه حریق مجبور هستیم ماشین‌ها را تک به تک از خیابان جابه‌جا کنیم و این موضوع زمان زیادی هدر می‌دهد.»

هیچ آبی به سفره‌های زیرزمینی سیستان و بلوچستان افزوده نشده است

سیستان‌وبلوچستان

مدیر حفاظت و بهره‌برداری منابع آب سیستان و بلوچستان از کاهش حدود ۹۲ درصدی متوسط بارندگی سال‌جاری در سیستان و بلوچستان نسبت به مدت مشابه سال قبل خبر داد.

ریگی گفت: در واقع امسال هیچ روان آبی به سفره‌های آب زیرزمینی استان افزوده نشده است. وی بیان کرد: ۹۴ درصد از منابع آبی استان صرف کشاورزی می‌شود که باید مصرف آب در این بخش مدیریت شود. مدیر حفاظت و بهره‌برداری منابع آب سیستان و بلوچستان در ادامه گفت: آنچه که در سیستان و بلوچستان دیده می‌شود این است که سفره آب زیرزمینی در حال از بین رفتن است و بارندگی‌های عادی در سال‌های ترسالی، سبب نشست سفره آب زیرزمینی می‌شود، این نشست دیگر هیچ گاه ترمیم نمی‌شود و سفره‌ای وجود نخواهد داشت تا آبی جمع شود که مردم بتوانند از آن استفاده کنند. وی یکی دیگر از راه‌های مدیریت مصرف آب را انسداد چاه‌های غیر مجاز بیان کرد و خواستار همکاری مردم در این زمینه شد. این مسئول خاطرنشان کرد: بحران جدی آب نیازمند مدیریت توانمند کنترل منابع آبی در استان است که از سوی مدیران ذی‌ربط باید به‌طور جدی دنبال شود. ریگی افزود: باید خطر بی‌آبی را بسیار جدی بگیریم چرا که در آینده دچار نابودی کشاورزی و حتی زندگی انسان‌ها می‌شود. متأسفانه چاه‌های مجاز و غیر مجاز ما در شهرستان برابر است و در همین چاه‌های مجاز نیز کشت با روش‌های درست انجام نمی‌شود و شیوه‌های نوین کشاورزی و آبیاری علی‌رغم حمایت دولت از این موضوعات، اعمال نشده است.

پل‌های جاده‌ای زنجان تعمیر و بهسازی می‌شوند

زنجان

مدیر کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان زنجان بابیان اینکه در حال حاضر ۹۵ پل بزرگ در راه‌های استان زنجان وجود دارد، گفت: پل‌های جاده‌ای استان زنجان تعمیر و بهسازی می‌شوند.

ایرج دست‌نشان افزود: در حال حاضر ۹۵ پل بزرگ در راه‌های استان زنجان وجود دارد که پل‌های ۱۰ متری کیلومتر ۵۸، ۵۱، ۴۷ و ۱۸ اسکند و ۳۵ بوئین در آزادراه زنجان –قزوین، پل سه دهانه ۱۰ متری ترانزیت زنجان – میانه، پل سه دهانه ۱۰ متری کیلومتر هشت محور روستایی زرین‌آباد در محور زنجان بهسازی و تعمیر شده‌اند. وی اظهار کرد: از ابتدای سال جاری تاکنون، تعمیرات اساسی و بهسازی هفت دستگاه پل بزرگ در راه مواصلاتی استان توسط این اداره کل انجام شده است. مدیر کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان زنجان گفت: طی سال جاری ۵۳ پل کوچک نیز در این مدت تعمیر شده و بهسازی و تعمیر پل‌ها شامل فعالیت‌های متعددی از جمله تخریب و نوسازی دال بتنی پل‌ها، بهسازی بستر و احداث رادیه و برید، سازه‌های هیدرولیکی و بهسازی فونداسیون پل‌ها، درواسیون و تنظیم بستر پل‌ها، مقاوم‌سازی پایه پل‌ها، تعمیرات کوله و دیوارهای هدایت آب پل‌ها، تعریض پل‌ها، مرمت قرنیز و نرده پل‌ها و احداث گابیون بوده است.

ناله طبیعت از دست کوه‌خواران به عرش رسید

به‌رغم سیاست‌های کلی نظام در خصوص مقابله جدی با پدیده کوه‌خواری تخریب این عرصه‌های منابع طبیعی در استان‌های مختلف تداوم دارد

گزارش یک

مریم احمدی

محمد زائرنیا | مهر

طی سال‌های اخیر پدیدار شدن پدیده «کوه خواری» به عنوان یکی از راه‌های تعرض به اراضی ملی و عرصه‌های منابع طبیعی در گوشه و کنار کشور زنگ هشدار جدی برای تخریب محیط‌زیست را به صدا درآورده است. مقوله‌ای که مورد توجه مقام معظم رهبری هم قرار گرفت و ایشان در دیدار مسئولان و فعالان محیط‌زیست، منابع طبیعی و فضای سبز در خصوص مقابله قاطع با پدیده کوه‌خواری تأکید جدی فرمودند. با این وجود متأسفانه همچنان در استان‌های مختلف شاهد گسترش روزبه روز کوه‌خواری هستیم. احداث بناها و پروژه‌هایی در حریم کوه‌ها با تسطیح و تخریب بخشی از این عرصه ملی به بهانه توسعه‌های عمرانی یا گردشگری از جمله مواردی است که در چند سال اخیر تشدید کوه‌خواری و تعرض به عرصه‌های منابع طبیعی را به وضوح نمایان ساخته است. وضعیتی که بنابه گفته کارشناسان در کنار تخریب محیط‌زیست و اثرات ناگوار ناشی از آن امنیت غذایی کشور را نیز مورد تهدید قرار می‌دهد.

از اوایل دهه نود گزارش‌هایی در خصوص پدیده کوه‌خواری در استان‌های مختلف کشور یکی پس از دیگر منتشر شده است. پدیده‌ای که اگر چه نمی‌توان عنوان نوظهور را بر آن نهاد اما در مقایسه با زمین‌خواری و دریاخواری کمتر به آن پرداخته شده و همین تعلل، راه را برای کوه‌خواران و سودجویان هموار کرده است. تا آنجا که حالا از شرق تا غرب، از شمال تا جنوب و حتی پایتخت ردپایی از اهمال مسئولان برای حفاظت از عرصه‌های منابع طبیعی و تلاش سودجویان برای دورزدن قانون به وضوح قابل مشاهده است و بدتر آنکه در برخی شهرها پدیده تخریب کوه‌ها مستقیماً با حمایت مسئولان شهر و حتی استان انجام شده است.

■ تراشیدن پیکر کوه برای هیچ!

احداث فرودگاه بجنورد با صرف هزینه‌های گزاف از جمله طرح‌هایی بود که اجرایی شدنش به قیمت تراشیدن و کاهش ارتفاع بخش قابل توجهی از کوه باباموسی و در نتیجه تخریب محیط‌زیست این منطقه کلید خورد. آن هم در شرایطی که سازمان حفاظت محیط‌زیست با تأکید بر اشتباه در برآوردها و جانمایی نادرست در احداث فرودگاه این شهر با تراشیدن پیکر کوه مخالف جدی این عمل بود. همچنین برخی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی از جمله عبدالرضا عزیزی، نماینده منتخب مردم شیروان هم با اشاره به قرارگیری فرودگاه بجنورد بر روی گسل صرف هزینه برای این فرودگاه را نامناسب دانسته و آن را پروژه‌ای مخرب محیط‌زیست اعلام کردند! با این وجود در سایه عدم نظارت‌های قانونی مسئولان، این طرح به مبارزه با کوه باباموسی رفت. از آنجا که این فرودگاه در زمان تأسیس برای بیش از یک پرواز در روز و امکان فرود هواپیماهای پهن پیکر طراحی نشده بود، مسئولان وقت در سال ۸۵ با تصویب طرح و اجرای کاهش ارتفاع کوه باباموسی، درصدد رفع مشکل برآمدند! اقدامی که حالا پس از گذشت یک دهه برخی کارشناسان محیط‌زیست آن را عاملی مخرب برای طبیعت، آب وهوا و تحولات جوی منطقه عنوان کرده‌اند! ناگفته نماند عملیات کاهش ۳۵ متری ارتفاع کوه باباموسی با وجود صرف میلیاردها تومان هزینه پس از مدتی به دلیل عدم برخورداری از مطالعات کارشناسی و ایجاد مشکلاتی چون برخورد با لوله گاز سرخس تداوم آن بی‌صرفه اعلام و افزایش طول باند فرودگاه جایگزین آن شد!

■ تخریب کوه برای احداث تله کابین!

تخریب بخشی از کوه صفه و قلعه چند هزار ساله شاه دژ اصفهان نیز یکی دیگر از نمونه‌های تصرف و تخریب عرصه ملی کشور است که توسط مدیران شهری کلید خورده است. اقدامی که از همان ابتدا به عنوان نمونه بارزی از کوه‌خواری در این استان صدای اعتراض شهروندان را درآورد اما در سایه سکوت مسئولان سازمان میراث فرهنگی کشور و دیگر متولیان پیش رفت. پس از احداث تله‌کابین در این منطقه و اجرای عملیات ساخت بناهایی چون سالن همایش و رستوران در کنار ایستگاه‌ها کوه صفه و قلعه با آسیب‌های جدی روبه‌رو شد. بنابه گفته احسان رعنایی، یکی از فعالان میراث فرهنگی کشور کوتاهی مدیران اداره میراث فرهنگی طی چند سال اخیر، کوه صفه و قلعه شاه‌دژ را در معرض دو خطر اصلی قرار داد. وی با بیان اینکه مهم‌ترین مسئله، تخلف در ضوابط شهرسازی است که در این کوه انجام شده افزود: کاربری دامنه کوه صفه در طرح تفضیلی فضای سبز است. براساس مستنداتی که در اختیار داریم، ساخت‌وساز در دامنه کوه صفه غیرقانونی است اما در دو دهه اخیر ساخت و سازهای بسیاری در آنجا انجام شده است. این ساخت و سازها در قالب مجتمع‌های تفریحی، رستوران و تله‌کابین بوده است. رعنایی با اشاره به پیشروی تله‌کابین تا قلعه شاه‌دژ ادامه داد: باتوجه به اینکه قلعه شاه‌دژ در قله کوه صفه قرار دارد و تله‌کابین نیز تا قله کوه پیشروی کرده است، بخش‌هایی از دژ را تحت تأثیر قرار داده است. طبق قانون میراث فرهنگی؛ هنگامی که یک قلعه تاریخی در کوهستان قرار دارد، تمامی کوه باید به‌عنوان عرصه و حریم اثر مورد صیانت قرار بگیرد! این در حالی است که پس از بررسی‌ها مشخص شده که تمامی این ساخت‌وسازها خلاف ضوابط شهرسازی و غیرقانونی و نمونه بارز کوه‌خواری محسوب می‌شود.

> **مسئولان وقت در سال ۸۵ با تصویب طرح واجرای کاهش ارتفاع کوه باباموسی، درصدد رفع مشکل برآمدند! اقدامی که حالا پس از گذشت یک دهه برخی کارشناسان محیط‌زیست آن را عاملی مخرب برای طبیعت، آب وهوا و تحولات جوی منطقه عنوان کرده‌اند!**

■ نابودی سکونتگاه اولیه انسان برای هتل!

کوه تاریخی صاحب‌الزمان در کرمان نیز که طبق بررسی‌های تاریخی از جمله سکونتگاه اولیه انسان‌ها در گذشته بوده نیز طی سال‌های اخیر از گزند پدیده کوه‌خواری دور نمانده است! فعالیت لودرها بالای کوه صاحب‌الزمان برای ساخت هتل و تله‌کابین در این منطقه آغاز تخریب بخشی از این عرصه طبیعی باشکوه را رقم زده است. در اثر عملیات ساخت و ساز بر فراز این کوه بخشی از دست‌کندهای تاریخی به عنوان هویت باستانی آن به واسطه تسطیح کوه از بین رفته‌اند و بزرگ‌ترین جنگل دست کاشت خاورمیانه در این منطقه نیز با تهدید نابودی روبه‌روشده است! این در حالی است که بارها مسئولان این شهر مدعی شده‌اند انجام گودبرداری و هر اقدام دیگری در این کوه هیچ آسیبی به این منطقه تاریخی و طبیعی نمی‌زند! ناگفته نماند در شرایطی که شورای شهر کرمان مدعی شده مجوزهای لازم از جمله مجوزهای زیست‌محیطی برای این ساخت وسازها اخذ شده است مدیر کل محیط‌زیست استان کرمان اعلام کرده محیط‌زیست استان گرچه به دنبال استعلام و درخواست شورای شهر و شهرداری بوده و پس از بررسی‌های اولیه، به طور ضمنی با کلیات این طرح موافقت کرده، اما هنوز ارزیابی زیست‌محیطی دقیقی در این خصوص انجام نگرفته است. محمود صفرزاده افزود: قرار شده مطالعات میدانی در خصوص تبعات احتمالی زیست‌محیطی اجرای این طرح صورت گرفته و سپس در صورتی که از منظر محیط‌زیست، آلودگی و تخریبی برای شهر و طبیعت کرمان نداشته باشد، مجوز نهایی برای اجرای آن صادر شود!

متأسفانه طی یکی دو دهه اخیر بسیاری از ارتفاعات و کوه‌های بکر سراسر کشور بدون توجه به ملاحظات زیست‌محیطی، اقلیمی و ... و البته به بهانه‌های مختلف تخریب شده یا مورد هجوم ساخت‌وسازهای بخش دولتی و خصوصی قرار گرفته است. کوه‌های شمال مشهد، کوه شیراز (ساخت هتل دروازه قرآن)، کوه شاه در بافت کرمان (برای استخراج از معدن)، کوه دماوند (استخراج‌های معدنی و ساخت و سازهای دیگر) تنها نمونه‌های کوچکی از پدیده تخریب این عرصه ملی و توسعه کوه‌خواری محسوب می‌شود.

سالک زلزله‌زدگان کرمانشاه را تهدید می‌کند

رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت در خصوص شیوع بیماری‌های پوستی و سالک در بین زلزله‌زدگان هشدار داد

گزارش ۲

میترا شهبازی

بیش از ۷۰ روز از وقوع زلزله ۷/۳ ریشتری کرمانشاه گذشته است و به‌رغم خدمت‌رسانی مناسب در راستای تخصیص کانکس و اسکان موقت زلزله‌زدگان اما همچنان کرمانشاهی‌های حادثه‌دیده با معضلات بی‌شماری دست و پنجه نرم می‌کنند. در کنار کمبودهای بی‌شمار از جمله آب، برق، سیستم گرمایشی، سیستم فاضلاب و دفن زباله اکنون این بیماری‌های جسمی تاروانی هستند که به عنوان تهدیدی بزرگ برای آنها شناخته می‌شود. به طوری که چندی پیش نیز رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت در خصوص شیوع بیماری‌های پوستی تا سالک در بین زلزله‌زدگان هشدار داده است. موضوعی که اکنون اهمیت رسیدگی به آن کمتر از اسکان دائم زلزله‌زدگان نیست.

■■■

۲۱ آبان سال جاری بود که زلزله‌ای به بزرگی ۷/۳ ریشتر خانه‌های مردم چند شهرستان کرمانشاه را لرزاند و تعداد بی‌شماری از بناهای آنها را فروریخت. حالا از آن زمان بیش از ۷۰ روز می‌گذرد و همچنان زلزله‌زدگان اسیر تأمین نیازهای اولیه خود هستند. به‌رغم خدمت‌رسانی‌های مناسبی که در راستای اهدای کانکس انجام شده است، اما هنوز مشکلات زلزله‌زدگان رفع نشده است. چراکه آنها دیگر نه خانه دارند و نه اشتغالی برای گذران زندگی، علاوه بر این نبود سرویس بهداشتی و سیستم مناسب دفن زباله و فاضلاب تهدیدی دیگر برای آنها به‌شمار می‌رود. چراکه این مسائل احتمال شیوع انواع بیماری‌های واگیردار و پوستی را در بین آنها افزایش می‌دهد.

■ از بیماری‌های واگیر تا سالک

وجود آب و هوای نامساعد چند هفته اخیر و کاهش دما در بین مردم زلزله‌زده نه تنها خدمت‌رسانی و آواربرداری را با موانع بسیاری روبه‌رو کرده، بلکه منجر به شیوع انواع بیماری‌ها هم شده است. به طوری که عدم احداث سرویس بهداشتی و حمام برای استفاده زلزله‌زدگان سبب افزایش بیماری‌های پوستی شده است. احمد صفری، نماینده مردم کرمانشاه در مجلس در این خصوص می‌گوید: «متأسفانه زمانی که سرویس بهداشتی کافی وجود نداشته باشد به سرعت امکان تکثیر و شیوع بیماری‌های واگیردار وجود دارد. در این خصوص باید سریعاً اقدامات لازم جهت پیشگیری از بروز بیماری‌ها انجام شود و سرویس‌های بهداشتی متناسب با جمعیت زیاد این مناطق برای مردم زلزله‌زده کرمانشاه در نظر گرفته شود.» علاوه بر این نبود سیستم دفن زباله مناسب هم معضل دیگری است که با توجه به افزایش زباله‌های بیمارستانی و عدم امحای بهداشتی آنها احتمال شیوع بیماری‌های واگیردار را دو چندان می‌کند. حالا با این شرایط بیم آن می‌رود که نه تنها بیماری‌های واگیردار و پوستی در بین زلزله‌زدگان افزایش یابد، بلکه در صورتی که عملیات آواربرداری به کندی انجام شود، بیماری فراموش شده سالک که سال‌هاست حتی از مناطق محروم ورچیده شده است هم دوباره شیوع یابد و بر صورت و دستان دختران و پسران کرمانشاهی زخم‌هایی فراموش نشدنی بزند.

■ نیاز به حمایت‌های روانی

علاوه بر آنچه که گفته شد، خدمات درمانی روانی هم ضرورت دیگری است که مسئولان باید تا پایان اسکان دائم زلزله‌زدگان آن را مد نظر قرار دهند. به‌رغم اینکه در ابتدای حادثه، ۴۰ نفر روانشناس در قالب ۲۰ تیم در مناطق زلزله‌زده مستقر شده بودند و افراد زلزله‌زده را غربالگری و شناسایی می‌کردند و برای آنها طبق پروتکل کشوری خدمات سلامت روان را ارائه می‌دادند، اما اکنون به گفته نماینده مردم کرمانشاه در مجلس، این خدمات کاهش چشمگیری یافته است. صفری در این خصوص می‌افزاید: «در همان روزهای اولی که مردم بی‌خانمان شده بودند خدمات سلامت روان به‌طور چشمگیری در سطح شهر دیده می‌شد اما اینک بسیار وجود این افراد در بین مردم داغ دیده کاهش یافته است که همین مسئله می‌تواند دشواری‌ها و زیان‌های دردناکی را در آینده برای هموطنان زلزله‌زده غرب کشور به همراه داشته باشد.» از این‌رو در کنار ضرورت خدمت‌رسانی در خصوص احداث سرویس‌های بهداشتی و حمام، تسریع عملیات آواربرداری و رفع معضل امحای زباله و ایجاد سیستم فاضلاب مناسب، ضروریست همچنان خدمت‌رسانی درمانی روانی ادامه یابد. لازم به ذکر است که تاکنون طبق گفته معاون دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت ۳۹هزار ۷۹۲ نفر از مردم زلزله‌زده کرمانشاه توسط تیم سلامت روان غربالگری شده‌اند و به ۵ هزار ۸۷۵ نفر که دچار علائم استرس و عوارض روانی بوده‌اند خدمت‌رسانی شده است.

گزارش

محمدرضا هادیلو

رومشکان ۵۰ هزار نفری محروم از یک درمانگاه معمولی

در جنوب غرب استان لرستان شهرستانی قرار دارد به نام رومشکان که مرکز آن شهر چقابل است. رومشکان آب و هوای معتدل کوهستانی دارد و در ۴۶ کیلومتری جنوب غربی شهرستان کوهدشت و ۲۶ کیلومتری غرب شهرستان پلدختر و هم‌مرز با استان ایلام واقع شده است. اگر بعد از زلزله کرمانشاه بارها و بارها شنیدیم که بیمارستان سرپل ذهاب ایمن نبوده و در زلزله بخش‌هایی از آن تخریب و از خدمت خارج شد، در مورد رومشکان باید بگوییم که این شهرستان اصلاً بیمارستانی ندارد. به زبانی ساده‌تر شهرستان‌هایی در کشور وجود دارد که هر روز دچار زلزله‌های بی‌مسئولیتی می‌شوند و کسی در مورد آنها چیزی نمی‌گوید!

■■■

وسعت شهرستان رومشکان ۹۰۰ کیلومتر مربع است از شمال و شمال غربی به شهرستان کوهدشت از جنوب به شهرستان‌های دره شهر و بدره و از سمت مشرق به شهرستان پلدختر محدود می‌گردد. این شهرستان تا سال ۱۳۹۲ یکی از بخش‌های تابعه شهرستان کوهدشت بود که با مصوبه هیئت دولت در اردیبهشت ۱۳۹۲ به شهرستان ارتقاء یافت و در نهایت در بهمن ماه ۱۳۹۲ فرمانداری این شهرستان به صورت رسمی افتتاح شد. رومشکان بیمارستان ندارد و حالا شرایط بسیار سختی برای شهروندان آن به وجود آمده است. دردی که قبل از بیمار، همراهان را می‌آزارد و انتقال بیماران به شهرهای اطراف را به یک معضل بزرگ تبدیل کرده است. متأسفانه گویی اجرای طرح تحول نظام سلامت و توجه دولت به این بخش هم نتوانسته این درد رومشکان را التیام ببخشد و حالا رومشکانی‌ها می‌پرسند سهم ما از این طرح بزرگ چه چیزی بوده و چرا کسی حتی برای پاسخی کوتاه به این شهرستان سفر نمی‌کند؟

■ ۵۰ هزار شهروند بدون یک درمانگاه

با وجود اجرای طرح تحول نظام سلامت در چند سال اخیر و هزینه‌های فراوانی که دولت در این بخش صرف و همواره در بیان عملکردش به آنها استناد کرده، هنوز هم رومشکان در استان لرستان فاقد بیمارستان است و مردم آن از دریافت خدمات بیمارستانی، حتی در حد ساده‌ترین اقدامات هم محروم هستند. در سال ۱۳۹۲ بود که رومشکان با تصمیم و تصویب دولتمردان از بخش به شهرستان ارتقاء یافت، اما این تغییر شگرف هیچ تأثیری در وضعیت درمان و امکانات مربوط به آن در این خطه نگذاشت تا همچنان جمعیت حدود ۵۰ هزار نفری آن برای درمان ناگزیر از مراجعه به شهرها و استان‌های دیگر باشند. وضعیت اسف‌بار رومشکانی‌ها به نداشتن یک بیمارستان ختم نمی‌شود بلکه آنها از داشتن یک درمانگاه معمولی هم بی‌نصیب هستند. یعنی باید گفت آنها حداقل امکانات درمانی را هم ندارند و سخت است که بشنویم زنان این منطقه برای انجام زایمان نیز نیازمند مراجعه به شهرهای مجاور هستند. البته می‌گویند یکی از خیرین این دیار، مدت‌هاست زمینی به وسعت دو هکتار برای ساخت بیمارستان اهدا کرده، اما این اقدام نیز نتوانسته گره از مشکل بزرگ پیش روی اهالی این دیار باز کند، وضعیتی که فرماندار رومشکان در توضیح آن می‌گوید: «در این راستا مکاتبات و مذاکرات زیادی داشتیم و در نهایت قرار است یک بیمارستان و یک مرکز درمان بستر در شهرستان احداث شود.» نورالدین درمنان می‌افزاید: «در حال حاضر دانشگاه علوم پزشکی پی‌گیر اخذ مجوز ماده ۲۱۵ برای احداث بیمارستان شهرستان است. برای احداث مرکز درمان بستر شهرستان نیز دانشگاه علوم پزشکی با بنیاد علوی به‌عنوان متولی ساخت مراکز درمان بستر توافقاتی داشته و امیدواریم با توجه به مشخص شدن زمین و اقدامات اولیه قبل از سال شاهد عملیاتی شدن این پروژه و مطالبه مردم باشیم.» نداشتن بیمارستان یا یک درمانگاه ساده با خدمات عمومی فقط به رومشکان ختم نمی‌شود. هستند شهرستان‌های دیگری که به همین درد دچارند و نه تنها ساکنان این مناطق از خدمات طرح تحول نظام سلامت بی‌بهره‌اند بلکه هنوز هیچ اراده‌ای هم برای بهبود این شرایط به چشم نمی‌خورد.

گذری بر استان‌ها

■ **اصفهان:** رییس بهداشت استان اصفهان در بیستمین نشست هیئت مدیره مؤسسه خیریه دیابت اصفهان، اظهار داشت: در استان اصفهان طبق آمار ۱۱/۶ درصد افراد بالای سن ۲۵ سال دیابتی هستند و این افراد از زمره افراد فعال و کار آمد اجتماع می‌باشند که به مرور از چرخه فعالیت کنار زده می‌شوند و در حال حاضر این آمار روبه افزایش است. کمال حیدری گفت: در حال حاضر در استان اصفهان حدود ۳ هز ار بیمار دیالیزی داریم که این رقم هزینه‌های گزافی را روی دست علوم پزشکی گذاشته است و متأسفانه این آمار روبه افزایش است. وی با اشاره به اینکه بیماری دیابت، سرطان و فشارخون از زمره بیماری‌هایی است که مردم اصفهان را دامن‌گیر کرده و البته جهانی است، افزود: در کشورهای ایران، کویت، عربستان و کشورهای منطقه این بیماری‌ها در حال شیوع و گسترش می‌باشد و نباید دست روی دست بگذاریم و در یک اقدام جهادی از گسترش و ازدیاد این بیماری‌ها باید جلوگیری کنیم تا در آینده کمتر دچار خسارت انسانی و مالی شویم.

■ **بوشهر:** مدیرعامل آب و فاضلاب روستایی هرمزگان گفت: با پیگیری‌های استاندار هرمزگان ۴۵میلیارد ریال جهت آبرسانی به روستاهای شهرستان جاسک از محل اعتبارات ویژه مقام معظم رهبری اختصاص یافت. عبدالحمید حمزه‌پور افزود: این اعتبار از محل اعتبارات سفر مقام معظم رهبری بوده که با اختصاص آن شاخص بهره‌مندی آب روستایی در شهرستان جاسک به شکل قابل توجهی افزایش خواهد داشت. این مقام مسئول ادامه داد: تعداد هفت پروژه و یک سایت آب شیرین کن با اعتباری بالغ بر ۱۷۰ میلیارد ریال در این شهرستان در حال اجرا می‌باشد.

■ **گلستان:** مدیر امور آبفار شهرستان گالیکش با اعلام این خبر افزود: با کاهش دبی چاه آب شرب روستای تنگراه این مدیریت در راستای رفع این مورد اقدام به تعویض الکتروپمپ این چاه اقدام نموده که با تعویض این الکتروپمپ دبی چاه آب شرب روستای تنگره از پنج لیتر به ۷/۵ لیتر ثانیه افزایش پیدا کرد. ابوالقاسم صابری افزود: با انجام این عملیات ۵۳۹خانوار با جمعیتی بالغ بر ۲ هزار و ۳۲۶ نفر از نعمت آب شرب سالم و پایدار بهره‌مند شدند.

■ **فارس:** مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری فارس از نمایش توانمندی‌های استان در یازدهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری و صنایع وابسته تهران، خبر داد. مصیب امیری افزود: در نمایشگاه امسال علاوه بر معرفی جاذبه‌های گردشگری استان به عرضه ظرفیت‌های استان در حوزه‌های مختلف نیز پرداخته‌ایم. وی ادامه داد: غرفه استان فارس در این نمایشگاه ۲۰۰ متر مربع و با طراحی کاخ تچر مجموعه جهانی تخت‌جمشید می‌باشد و در این غرفه هفت کانتر با عناوین گردشگری تاریخی و فرهنگی، گردشگری سلامت، گردشگری ورزشی، گردشگری زیارت و مذهبی، جامعه هتل‌داران استان فارس، اقامتگاه‌های بوم گردی استان فارس و شهرداری شیراز در نظر گرفته شده است و کارشناسان مستقر در پشت هر کانتر به ارائه قابلیت‌های این حوزه‌ها برای بازدیدکنندگان اقدام می‌نمایند.

■ **آذربایجان‌شرقی:** معاون اشتغال و خودکفایی کمیته امداد آذربایجان‌شرقی گفت: ۹ هزار طرح قالی‌بافی تحت نظارت کمیته امداد آذربایجان‌شرقی اجرا می‌شود. یونس فاتح با اشاره به اینکه مددجویان کمیته امداد آذربایجان شرقی طی ۹ ماهه سال جاری نزدیک به ۵هزار تخته قالی بافته‌اند، افزود: از این تعداد ۷۳۱ تخته تابلو فرش، ۸۲ تخت ورنی و مابقی قالی بوده است. وی ادامه داد: مددجویان کمیته امداد امام‌خمینی(ره) آذربایجان‌شرقی با تعداد قالی که بافته بودند توانستند به رقمی بیش از ۲۲ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان این تولیدات خود را به فروش برسانند که این مهم نشان گر این است که قالی‌بافی یا ورنی‌بافی می‌تواند منبع درآمدزایی خوبی برای آنها باشد.